

Utlåtande 2003:103 RIII (Dnr 302-1265/2003)

Förslag till boutställning i Tensta 2006

Hemställan från Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. godkänna en boutställning i Tensta i enlighet med förslaget i förstudien och vad föredragande borgarrådet anför i detta utlåtande
2. uppdra åt gatu- och fastighetsnämnden att påta sig huvudmannaskapet för projektet samt att, efter samråd med övriga berörda instanser, återkomma med förslag på finansiering.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade den 25 mars 2003 att skriva till kommunstyrelsen med anledning av den planerade boutställningen i Tensta 2006. Syftet var att kommunstyrelsen skulle godkänna förstudien inför utställningen samt hemställa om 7 mnkr för genomförandet. Stadsdelsnämnden ber även kommunstyrelsen att staden inom ramen för "Kista science city" tar upp frågan om lokalisering av arbetsplatser till Tensta samt att frågan om uppbyggnad av ett naturvetenskapligt centrum - ett inspiratorium - i Tensta kan prioriteras som ett led i förberedelserna för en boutställning i stadsdelen.

Stadsdelsnämnden anger att utställningen skall syfta till att lyfta fram och visa upp ett miljonprogramsområdes tillgångar och kvaliteter. Utställningen skall konkret visa hur boendes behov, idéer och förslag kan bli en aktiv del i stadsdelens utveckling. Utställningen skall också bidra till den pågående framtidsdebatten om västerorts regionala utveckling.

Stadsdelsnämnden anger att styrgruppen föreslår att den fortsatta planeringen av boutställningen sker utifrån två huvudteman. Tema 1 är Tensta som boplats på 2000-talet. Innehållets fem huvudpelare utgörs av ombyggnad av befintliga lägenheter och påbyggnad av hus, kompletteringsbebyggelse, variationsrikedom i inredning trots enhetligheten i planlösning, yttre miljön och slutligen utveckling av Tensta Centrum. Tema 2 är Tensta som kulturarena och mötesplats. Temat handlar om att arbetet med boutställningen bör bedrivas på ett sådant sätt att det bidrar till utvecklingen av Tensta som kulturarena och mötesplats. Till temat hör utveckling av områdets skolor och övriga utbildningsställen. Vidare anges att utrymme bör skapas för att genomföra konkreta utvecklingsprojekt t.ex. kulturskolans teaterscen i Blå Huset, utveckling av konsthallen, genomförande av ett nytt pedagogiskt centrum – Inspiratorium, seminarier och temautställningar.

Utställningen föreslås pågå under ca 2 veckor i slutet av 2006. Finansieringen av utställningen bygger på huvudprincipen att respektive huvudman, byggherre/fastighetsägare finansierar respektive projekt. Det återstående kostnaderna avser främst själva utställningsarrangemanget. Styrgruppen beräknar att kostnaden för utställningen, inklusive projektorganisation och marknadsföring uppgår till 7 mnkr.

Integrationsnämnden har godkänt redovisningen av förstudien och hemställer att kommunstyrelsen ställer sig bakom boutställningen i Tensta i enlighet med förslaget.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret.

Kommunstyrelsen har inga avsatta medel för boutställningen och därutöver bedömer stadsledningskontoret att 7 mnkr, utöver eventuellt finansiering från stadens bolag, är alltför stor kostnad för kommunen för en dylik utställning. Den begärda finansieringen med 7 mnkr avstyrks.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har tidigare i särskilt ärende begärt medel för kunskapscentret - Inspiratorium. Stadsledningskontoret avstyrkte nämndens begäran i samband med kvartalsrapport 1 2002. Kontoret ansåg att projektets finansiering var oklart vilket innebar ett stort ekonomiskt risktagande för staden och att den planerade verksamheten inte var ett kommunalt ansvar. Stadsdelsnämnden har inte redovisat några nya förhållanden som ger stadsledningskontoret anledning att ändra uppfattning i frågan. Stadsledningskontoret avstyrker därför nämndens begäran om att Inspiratorium skall prioriteras som ett led i förberedelserna för en boutställning.

Stadsledningskontoret avstyrker nämndens begäran om lokalisering av arbetsplatser till Tensta inom ramen för Kista science city p.g.a. att nämnden i sitt tjänsteutlåtande ej redovisar något underlag för sin begäran.

Mina synpunkter

Jag anser att en bostadsutställning i Tensta har förutsättning att bli en stor framgång, såväl för området som för staden som helhet. Tematet med Tensta som boplatser och mötesplatser kan även överföras till många andra av stadens bostadsområden. Boutställningens mål är att rikta sig till bredare målgrupper än tidigare utställningar. Det finns en stor poäng i att arrangera en boutställning som visar hur ett befintligt bostadsområde kan utvecklas och utökas. För att intresset ska väckas anser jag också att det behöver ingå iögonfallande idéer och projekt som föder tankar och gör det kul att delta i arbetet. Jag anser att utställningen bör bygga på samma koncept som var fallet i Bo02, så tillvida att det bygger på ett samarbete mellan staden och både kommunala och privata bostadsbolag. Eftersom gatu- och fastighetsnämnden samtidigt står för stora projekt i området är det lämpligt att de tillsammans med de allmännyttiga bostadsbolagen och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samordnar bostadsutställningen 2006.

Valet av område passar väl i tiden eftersom det sker parallellt med stora satsningar på infrastruktur. Stockholm växer och i takt med att fler bostäder och bostadsområden byggs måste även infrastrukturella investeringar göras. En stor satsning som kommer att göras under de närmaste åren är överdäckningarna av väg E18 i Tensta invid vattentornet och i Rinkeby. Förutom att möjliggöra ny bebyggelse av bostäder och arbetsplatser, också förbättrar dessa även närmiljön i stadsdelarna. Som det ser ut idag är tillgängligheten till Järvafältet relativt dålig även för de som bor bara på andra sidan vägen. Sammanlagt öppnar överdäckningarna en 600 meter bred kontakt mellan bostadsområdena och fältet. Kontakten med naturen bör även synliggöras under boutställningen. För att göra detta på ett bra sätt bör Naturvårdsverket och liknande instanser engageras.

För att få med så många som möjligt av de befintliga och potentiella aktörer i området anser jag att även privata företag och byggherrar engageras, exempelvis de som deltar i överdäckningen av väg E18. Dessa bör även kunna stå för en del av utställningens finansiering. Bland befintliga aktörer bör även Tensta Konsthall, Tensta gymnasium och Centrum Kompaniet engageras.

Jag ställer mig positiv till ökat antal arbetsplatser i Tensta. Frågan om lokalisering av arbetsplatser till Tensta kommer att behandlas i samband med att ärenden om Kista science city kommer upp. I samband med

ärenden om Kista science city kommer upp. I samband med överdäckningarna av E18 kommer det även att tillskapas en relativt stor lokalyta för arbetsplatser vid tunnelmynningarna.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) enligt följande.

Det är positivt att staden hjälper till att få till stånd en boutställning i Tensta 2006. Det ger en unik möjlighet att arbeta för en bättre boendemiljö i ett av Stockholms så kallade miljonprogramsområden. Det är dock av yttersta vikt att staden inte tvingas gå in med stora ekonomiska resurser. Projektet borde till största del kunna finansieras via byggherrar, entreprenörer och branschorganisationer vilka även bör kunna ta huvudansvar för hela boutställningen på samma sätt som framgångsrikt skedde med BoStad 02 i Hammarby Sjöstad.

Det framgår av ärendet att utgångspunkten för projektet skall vara en bred ansats där fysiska och sociala insatser går hand i hand. Det är därför angeläget att framhålla två aspekter på sociala insatser. Dels att den bebyggelse som tillkommer upplåts som bostadsrätter, hyresrätten dominerar starkt i Tensta och det är angeläget att invånarna får möjlighet att äga sin bostad. Dels att sociala insatser i övrigt handlar om projekt som gör att invånarna går från bidragsberoende till egen försörjning. Det kan exempelvis handla om att införa en jobbgaranti i hela staden likt den som idag redan finns i Skärholmen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. godkänna en boutställning i Tensta i enlighet med förslaget i förstudien och vad föredragande borgarrådet anför i detta utlåtande
2. uppdra åt gatu- och fastighetsnämnden att påta sig huvudmannaskapet för projektet samt att, efter samråd med övriga berörda instanser, återkomma med förslag på finansiering.

Stockholm den 24 september 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Kristdemokraterna anser liksom integrationsförvaltningen att en boutställning i Tensta kan ge en unik möjlighet att förnya Stockholms stads största miljonprogramområde. Rätt utförd kommer utställningen att vara ett test på möjligheten att förnya ett bostadsområde av Tenstas typ. Utställningen skulle kunna bli en inspiration och katalysator för ett spännande upprustningsarbete av "miljonprogrammet" i Stockholm och övriga landet.

Kristdemokraterna vill understryka betydelsen av att finansieringen huvudsakligen genomförs av byggherrar, entreprenörer och branschorganisationer för att begränsa kostnaden för stadens skattebetalare.

Några punkter som särskilt bör beaktas vid det fortsatta arbetet med utställningen är:

- ? Ge Tensta ett så blandat boende som möjligt genom att prioritera bostadsrätter framför nya hyreslägenheter.
- ? Lämna "funktionsuppdelningsprincipen" i stadsplaneringen. Många stadsdelar som vuxit fram utan alltför stor planeringsiver uppvisar större integration av människor och funktioner. Det är dags att lämna funktionsuppdelningen med bostäder på en plats, arbetsplatser på en annan, service på en tredje.
- ? Tillåt några "byggnadsbroar" som förenar stadsdelarna från Kista till Vällingby. Bygget måste genomföras med försiktighet och respekt för grönområdena. Idag upplevs de ofta som en avgränsning till villa- eller industriområden.
- ? Låt den ursprungliga projektgruppen få inflytande på idéerna inför boutställningen. Deras idéer var i samklang med en inre förnyelse byggd på de boendes egna idéer. "Bokaler" måste ingå i denna inre förnyelse av lägenheterna.
- ? Samarbeta internationellt inför boutställningen. Stockholms stad och inte minst integrationsförvaltningen har ett brett kontaktnät. Se till att arkitekter, stadsplanerare, forskare och medborgarorganisationer från olika länder får möjlighet att lämna synpunkter på förslagen.

ÄRENDET

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade den 25 mars 2003 bland annat följande

1. Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förstudien om en boutställning i Tensta 2006.
2. Stadsdelsnämnden beslutar att hos kommunstyrelsen hemställa om 7 mnkr för genomförande av boutställningen under perioden 2005 – 2006.
3. Stadsdelsnämnden beslutar att hos kommunstyrelsen hemställa om att staden inom ramen för ”Kista science city” tar upp frågan om lokalisering av arbetsplatser till Tensta.
4. Stadsdelsnämnden beslutar att hos kommunstyrelsen hemställa om att frågan om uppbyggnad av ett naturvetenskapligt centrum – ett inspiratorium – i Tensta prioriteras som ett led i förberedelserna för en boutställning i stadsdelen.

Förstudien sammanfattas i integrationsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Integrationsnämnden beslutade den 25 mars 2003 följande.

1. Integrationsnämnden godkänner föreliggande redovisning och uppdrar åt förvaltningen att medverka i planeringen av en boutställning i enlighet med förslaget i förstudien.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen med hemställan att kommunstyrelsen ställer sig bakom en boutställning i Tensta i enlighet med förslaget i förstudien.

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin m.fl.* (m) med hänvisning till eget förslag, *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av *Hardy Hedman* (kd), *bilaga*.

Integrationsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2003 är i huvudsak av följande lydelse.

Bakgrund

Inför Stockholms 750-årsjubileum 2002 framförde en grupp boende i Tensta idén om en bomässa i Tensta. Förslaget presenterades bland annat för dåvarande integrationsroteln som ställde sig positiv till idén. Förslaget diskuterades vidare inom ramen för Ytterstadssatsningen i Tensta, och den lokala samverkansgruppen beslutade

Ytterstadssatsningen i Tensta, och den lokala samverkansgruppen beslutade att en förstudie skulle genomföras. Svenska Bostäder och Familjebostäder avsatte medel för en sådan förstudie med utgångspunkt från initiativtagarnas förslag, som var inriktat på invändiga ombyggnader av lägenheter. Arbetet med förstudien har letts av en styrgrupp med representanter från Svenska Bostäder (ordförande), Familjebostäder, Centrumkompaniet, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, integrationsförvaltningen, gatu- och fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Styrgruppen bedömde i ett tidigt skede att en boutställning i Tensta skulle vara mycket intressant, men att innehållet måste breddas i förhållande till det ursprungliga förslaget. En boutställning behöver, menar styrgruppen, innehålla ny- och ombyggnader, påbyggnader, upprustade gårdar, centrumförnyelse m.m. för att vara långsiktigt värdefull för Tenstas utveckling, lyfta fram förnyelsepotentialen i miljonprogramområden samt stimulera intresset hos både en professionell publik och en bredare allmänhet. Med denna utgångspunkt har förslagen i förstudien tagits fram.

Från mitten av 1980-talet har ett antal olika planer för upprustning/vidareutveckling av Tensta presenterats. Planerna har dock av olika skäl inte genomförts. En utgångspunkt i arbetet med förstudien har därför varit att redan i ett tidigt skede förankra olika förslag hos berörda parter för att skapa förutsättningar för genomförande. Förstudien kan därför ses som en gemensam plattform till vilken ytterligare idéer och förslag kan fogas under arbetets gång.

Förstudiens förslag

Förstudien mynnar ut i förslaget att en Boutställning ska genomföras i Tensta år 2006.

Motiv för en boutställning i Tensta

De senaste årens bomässor/boutställningar i Helsingborg, Malmö och Hammarby sjöstad har visat exklusiva bostäder för en köpstark publik. En boutställning i Tensta skulle vända sig till en bredare målgrupp. Miljonprogrammet är en byggnadsepok som genom sitt kvantitativa omfång (en miljon bostäder byggdes 1965-1974) satt avtryck på många ställen i landet, och inte minst i Stockholms ytterområden. I de sju största miljonprogramområdena i Stockholms stad bor nästan var tionde stockholmare. .

Miljonprogramområdena i ytterstaden lyfts ofta fram som varnande exempel när det gäller bostadsplanering. Vidare har intresset för dessa stadsdelar genom åren främst fokuserat på de negativa effekterna av boendesegregationen i staden. Staden, och även staten, har på olika sätt gjort ansträngningar för att bryta effekterna av den negativa segregationen. Miljonprogramssatsningen, ytterstadssatsningen och även den nationella storstadssatsningen är exempel på sådana åtgärdsprogram som tagit sin utgångspunkt främst i problemen i stadsdelarna. Arbetet med boutställningen skulle dock ta sin utgångspunkt främst i kvaliteter och utvecklingsmöjligheter.

Tensta ingår i visionen för Kista Science City. De mycket stora satsningarna vad gäller nya arbetsplatser, högre utbildning, bostäder, centrum- och gatuförnyelse berör emellertid i huvudsak stadsdelarna på norra Järvafältet. Som komplement till denna

viktiga satsning är det väsentligt att nu gå vidare till omkringliggande stadsdelar. En boutställning i Tensta skulle fokusera intresset på att utveckla även Södra Järva, genom att lyfta fram framtidsorienterade projekt och lösningar.

Utställningen skulle ge en unik möjlighet att förnya Stockholms stads största miljonprogramområde utifrån insikten om att varaktig förnyelse av ett befintligt bostadsområde kräver såväl fysiska som sociala insatser i bred bemärkelse. Med praktiska exempel i form av ny- och ombyggnader m.m., samt diskussioner och seminarier som arrangeras i samband med en boutställning skulle exemplet Tensta kunna tjäna som utgångspunkt och inspiration för andra områden från motsvarande tidsperiod i staden, länet och Sverige, och kunna fungera som katalysator för förnyelse av andra miljonprogramområden.

Boutställningen syftar bland annat till att fördjupa kunskapen om miljonprogramområdena vilket kan bidra till att ge en mer nyanserad bild av dessa och bidra till att bredda debatten om deras fortsatta utveckling. Intresset att finna bostadslösningar som är ekonomiskt möjliga för bredare grupper har ökat och tidsmässigt kan en boutställning 2006 ligga väl i tiden för en presentation av sådana projekt.

Målgrupper för en boutställning är tenstabor, boendeintresserad allmänhet, förtroendevalda, byggherrar, entreprenörer, planerare, arkitekter, forskare, massmedia m.fl.

Utställningens huvudteman

Med utgångspunkt från styrgruppens övertygelse att ett förnyelsearbete i Tensta ska ta sin utgångspunkt i såväl fysisk som social förnyelse och utveckling föreslås två huvudteman för den föreslagna boutställningen.

1. "Tensta – som boplats på 2000-talet"

Detta tema föreslås bäras upp av fem huvudpunkter;

- Ombyggda lägenheter/påbyggda hus
- Kompletteringsbebyggelse
- Befintliga lägenheter som visningsobjekt
- Utveckling av den yttre miljön
- Utveckling av centrum

1. "Tensta – som kulturarena och mötesplats"

Detta tema utgår från att kultur, kunskap och kreativitet är motorer för områdets utveckling. Skolan har här en nyckelroll. Nya former för dialog över kulturgränserna, förankring bland de boende, hos föreningar, i skolor, är mål i sig i arbetet med en boutställning. Andra aktiviteter är temautställningar och seminarier.

Ansvar och ekonomi

Den styrgrupp som stått bakom förstudien föreslås fortsätta med arbetet att genomföra en eventuell boutställning i Tensta 2006. Bolag och förvaltningar svarar i sedvanlig

ordning för genomförandet i de delar som berör deras ansvarsområden. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning föreslås samordna arbetet.

Finansieringen av boutställningen bygger på att olika huvudmän, byggherrar och entreprenörer ekonomiskt svarar för sina utvecklingsprojekt.

Kostnaden för själva utställningsarrangemanget uppskattas till 5-7 miljoner kronor. Stadsdelsnämnden föreslås i förstudien hemställa hos kommunstyrelsen om att medel avsätts inom ramen för stadens fortsatta satsning på förnyelse av ytterstaden och Kista Science City, som Tensta är en del av. I det fortsatta arbetet med en boutställning bör styrgruppen aktivt verka för att även få med privata byggherrar och entreprenörer.

Behandling i samverkansgruppen

Den lokala samverkansgruppen för ytterstads- och storstadssatsningen i Tensta har behandlat förstudien och beslutat ställa sig bakom förslaget.

Integrationsförvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att en boutställning i Tensta kan utgöra ett mycket intressant inslag i det framtida arbetet med ytterstadens förnyelse. Här finns möjlighet att pröva nya lösningar och att genom en aktiv debatt fram till och under själva boutställningen medverka till att bredda och fördjupa förnyelsearbetet i hela ytterstaden. Den föreslagna boutställningen tar sin utgångspunkt i ett miljonprogramområdes kvaliteter och potential istället för i problembilder, vilket är mycket positivt.

I en aktuell forskningsöversikt från integrationsverket; "Förort i fokus – interventioner för miljoner" (Lahti-Edmark) framhålls bland annat att erfarenheter från olika typer av förnyelseinsatser visar att ett lyckosamt arbete bland annat måste utgå från en bred ansats där fysiska och sociala insatser går hand i hand. Inriktningen på den föreslagna boutställningen och de åtgärder som ska leda fram till denna, visar på en sådan bredd i ansatsen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner föreliggande redovisning och ger förvaltningen i uppdrag att följa och medverka i arbetet för att genomföra en boutställning i Tensta 2006, under förutsättning att kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget.

Följande bilagor bifogades till tjänsteutlåtandet. (här ej tryckt)

Bilaga 1: Boutställning i Tensta, förstudie 02-12-31

Bilaga 2: Protokoll från beslut i den lokala samverkansgruppen

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 28 april 2003, har i huvudsak följande innehåll.

Stadsledningskontorets synpunkter

I beskrivningen av finansieringen av boutställningen framgår att det främst är kommunala bolag som har deltagit i arbetet samt finansieringen av den aktuella förstudien. Kommunstyrelsen har inga avsatta medel för boutställningen och därutöver bedömer stadsledningskontoret att 7 mnkr, utöver eventuellt finansiering från stadens bolag, är alltför stor kostnad för kommunen för en dylik utställning. Stadsledningskontoret har därutöver ingen en klar bild över hur övriga aktiviteter under tema 2 avses finansieras. Den begärda finansieringen med 7 mnkr avstyrks.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har tidigare i särskilt ärende (dnr 651/01) begärt medel för kunskapscentret - Inspiratorium. Stadsledningskontorets avstyrkte nämndens begäran i samband med kvartalsrapport 1 2002. Kontoret ansåg att projektets finansiering var oklart vilket innebar ett stort ekonomiskt risktagande för staden och att den planerade verksamheten inte var ett kommunalt ansvar. Stadsdelsnämnden har inte redovisat några nya förhållanden som ger stadsledningskontoret anledning att ändra uppfattning i frågan. Stadsledningskontoret avstyrker därför nämndens begäran om att Inspiratorium skall prioriteras som ett led i förberedelserna för en boutställning.

Stadsledningskontoret avstyrker nämndens begäran om lokalisering av arbetsplatser till Tensta inom ramen för Kista science city p.g.a. att nämnden i sitt tjänsteutlåtandet ej redovisar något underlag för sin begäran.

RESERVATIONER M.M.

Integrationsnämnden

Reservation anfördes av Kristina Axén Olin m.fl. (m) med hänvisning till eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

1. att bifalla förslaget
2. att därutöver anföras:

Det är positivt att staden hjälper till att få till stånd en boutställning i Tensta 2006. Det ger en unik möjlighet att arbeta för en bättre boendemiljö i ett av Stockholms skiljeprogramsområden. Det är dock av yttersta vikt att staden inte tvingas gå in med stora ekonomiska resurser. Projektet borde till största del kunna finansieras via byggherrar, entreprenörer och branschorganisationer vilka även bör kunna ta huvudansvar för hela boutställningen på samma sätt som framgångsrikt skedde med BoStad 02 i Hammarby Sjöstad.

Förvaltningen framhåller att utgångspunkten för projektet skall vara en bred ansats där fysiska och sociala insatser går hand i hand. Vi anser därför att det är angeläget att framhålla två aspekter på sociala insatser. Dels att den bebyggelse som tillkommer upplåts som bostadsrätter, hyresrätten dominerar starkt i Tensta och det är angeläget att invånarna får möjlighet att äga sin bostad. Dels att sociala insatser i övrigt handlar om projekt som gör att invånarna går från bidragsberoende till egen försörjning. Det kan exempelvis handla om att skapa ett jobbgarantiprojekt likt det som idag redan finns i Skärholmen.

Särskilt uttalande gjordes av Hardy Hedman (kd) enligt följande.

Förstudien "Boutställning i Tensta" har på ett bra sätt vidareutvecklat och utvidgat de förslag som den ursprungliga projektgruppen kom med. Det är nu viktigt att tillräckliga resurser tillförs projektgruppen för boutställningen. 22 av 24 storstadsområden som ingår i Storstadssatsningen är miljönprogramsområden. Boutställningen i Tensta kommer rätt utförd att vara ett test på möjligheten att förnya ett bostadsområde av Tenstas typ. I Europa vimlar det av områden (oftast av långt enformigare typ av de svenska miljönprogramsområdena) för vilka boutställningen kunde ge inspirerande idéer till förnyelse.

Här följer några punkter att beakta i den fortsatta planeringen av boutställningen.

1. **Lämna "funktionsuppdelningsprincipen" i stadsplaneringen.** Många stadsplanerare verkar sitta fast i industrisamhällets funktionsuppdelning – bostäder på en plats, arbetsplatser på en annan plats, service av skilda typer på en tredje plats. Många stadsdelar i Sverige som vuxit fram organiskt utan

tredje plats. Många stadsdelar i Sverige som vuxit fram organiskt utan alltför stor planeringsiver uppvisar en bättre integration av både människor och funktioner.

2. **Se till att Tensta får åtminstone en rejält publikdragande attraktion.** Det projekt som diskuterats inom stadsdelen, "Inspiratorium" (ett slags science centrum) skulle vara en utmärkt förstärkning. Om detta kunde kombineras med några stora arbetsplatser, skulle underlag finnas också för småföretag i "bokaler" och andra mindre anläggningar insprängda i bostadsområdena. Ett aktivt näringsliv och en publikdragande attraktion är förutsättningar för att exempelvis en bank och andra serviceorgan vill lokalisera sig till Tensta.
3. **Våga bygga utbredningsvägar och holkar för Homo Sapiens!** Grönområdena upplevs av många invånare som avgränsningar till villaområden eller till industriområden. Tillåt några "byggnadsbroar" som förenar stadsdelarna från Kista till Hässelby. Det går säkert utmärkt att förverkliga utan att spridningsvägarna för andra arter förstörs.
4. **Låt den ursprungliga projektgruppen få ett avsevärt inflytande på idéerna inför boutställningen.** Deras idéer stod väl i samklang med en inre förnyelse byggd på de boendes egna idéer. "Bokaler" måste ingå i denna inre förnyelse av lägenheterna!

Skapa ett internationellt samarbete inför boutställningen. Integrationsförvaltningen har ett utbrett internationellt kontaktnät. Se till att arkitekter, stadsplanerare, forskare och medborgarorganisationer från olika länder har möjlighet att lämna synpunkter på förslagen.